

Bronisław Gubrynowicz

"Brodzińskiego Kazimierza
Wspomnienia mojej młodości i inne
urywki autobiograficzne", wyd. i
wstępem opatrzył Józef Tretiak,
Kraków 1901 : [recenzja]

Pamiętnik Literacki : czasopismo kwartalne poświęcone historii i krytyce
literatury polskiej 1/1/4, 169

1902

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Brodzińskiego Kazimierza Wspomnienia mojej młodości i inne urywki autobiograficzne, wydał i wstępem opatrzył prof. Józef Tretiak. Kraków 1901, str. 88.

Pełen szczerości i prostoty pomnik autobiograficzny śpiewaka »Wiesława« doczekał się wreszcie po latach wielu wydania w osobnej książce; zajął się nim nader sumiennie prof. Tretiak. Obok »Wspomnień« przedrukowanych według tekstu, wydanego przez Skimborowicza w »Przeglądzie naukowym« (1844 t. III.), dodał jeszcze »Urywki z dziennika wojskowego K. Brodzińskiego z r. 1813« i urzędową autobiografię, napisaną w r. 1823 na żądanie komisji rządowej wyznań religijnych i oświecenia publicznego. »Urywki z dziennika« ukazały się po raz pierwszy w X. tomie edycji wileńskiej (1844 r.) dzieła Brodzińskiego, autobiografią zaś wydrukował Wójcicki w »Cmentarzu powązkowskim« (t. II. str. 139—141) i Arabażyn w swej rosyjskiej biografii poety. Dodatki te są nader cenne, szkoda jedynie, iż wydawca nie uzupełnił ich jeszcze drobnymi wprawdzie ale nader zajmującymi szczegółami, jakie zawierają wyjątki z dziennika Brodzińskiego z r. 1805 i 1815, pomieszczone w pracy F. S. Dmochowskiego: O życiu i pismach K. Brodz. (Biblioteka warszawska 1870 III. 367—71). W tejsze rozprawie wspomina Dmochowski o własnoręcznej książeczce poety z lat 1824—1828, w której notowane były wrażenia i plany do przyszłych utworów, rachunki z wydatków w podróży za granicą, kilka fraszek, piosenek i oderwanych uwag, podaje z niej jednak tylko początek poematu o d w o r z e w L i p i n a c h. Wogóle wiele jeszcze materiałów do biografii Brodzińskiego nie wydobyto do tej pory z ukrycia a zająćby się należało tą pracą spiesznie, żeby nie poszły na marne.

W przedmowie porusza prof. Tretiak sprawę istnienia dalszego ciągu »Wspomnień« nieznanego nam dzisiaj zupełnie. Według świadectwa pani Katarzyny Lewockiej pisał Brodziński swoje pamiętniki w r. 1833 a doprowadził je do 1830 roku; również z zapowiedzi przez Skimborowicza przy końcu druku »Wspomnień«, iż ciąg dalszy ukaże się, sądzićby można o istnieniu niewydanych dotychczas ustępów. Jednakże świadectwa te pozornie tylko posiadają cechy wiarygodności; jest bowiem jeden dowód — nie podniesiony przez Szan. wydawcę, — który stanowczo świadczy przeciwko nim. Oto w spisie prac poety, ułożonym przez niego samego na kilka miesięcy przed śmiercią — spis ten wydrukował Dmochowski (op. c. 226) — są wymienione »Wspomnienia młodości« z dodatkiem uł o m e k. W obec zeznania samego autora ustąpić muszą wszelkie wątpliwości i dzisiaj poszukiwać nam należy zaginionych dzienników Brodzińskiego, które znał Dmochowski a nie dalszego ciągu »Wspomnień«, których historia nie jest — zdaniem mojem — okryta mgłą niepewności.

Bronisław Gubrynowicz.